

І гукую наугайтес,
І свого не чурайтес...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОВОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Henderson 4-0237
УНСоюз: Henderson 5-8740
Тел.: з Нью-Йорку:
Barclay 7-4125
УНСоюз: Barclay 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 209. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го ЛИСТОПАДА 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 2, 1961 No. 209. VOL. LXVIII.

У ВАШИНГТОНІ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ ГОЛОСІВ ЗА ВІДНОВЛЕННЯ ПРОБНИХ ЕКСПЛЮЗІЙ

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЗА ТЕ, ЩОБ ЗДА ПЕРЕВІДИ-
ЛИ ПРОБНІ ЕКСПЛЮЗІЇ В ПОВІТРІ

Вашингтон. — В столиці посилюється натиск на уряд, щоб проби експлозії в повітрі, подібно, як це робить СРСР, щоб ЗДА почали переводити якийсь перевірочний досвід 28 атомових проб в повітрі або в воді. У Вашингтоні і політичні і військові діячі вимагають, щоб Президент наказав перевести проби експлозії в повітрі, де можна б випробувати більші бомби, бо під землею в Неваді можуть відбуватися малі атомові експлозії. Ці столичні домагання скріпив англієць прем'єр міністр Макміллен, який заявив в Палаті Громад, що британський уряд схвалює атомові проби вибухів в повітрі, бо краще треба втримати баланс атомових сил між ЗДА і СРСР. Велике число пробних атомових експлозій в С-СРСР, яке нібито мало закінчитися вибухом 50-мегаатомової бомби, може тривожити вільний світ тим більше, що не в відомих, чи комуністи дійсно припинять вибухи після експлозії 50-мегаатомової бомби. За негальне випробування бомб у повітрі висловлювалися два члени Спільної Комісії Атомової енергії сенатор Клінтон П. Андерсон із Нью-Мексико і конгресмен Чарльз Голдфілд із Каліфорнії, який є головою цієї комісії. Ці обидва демократи закликали, щоб ЗДА мусили перевести проби експлозії в повітрі, щоб не дати себе випередити СРСР. Поки що уряд ще не вирішив в цій справі, але Комісія Атомової Енергії вже почала

Голова Комісії Атомової Енергії про атомову перевагу ЗДА

Вашингтон. — Голова Комісії Атомової Енергії Гленн Т. Сіборг заявив, що ЗДА все ще і надалі є у великій перевазі щодо атомової зброї в порівнянні з СРСР. Ця перевага відноситься і до числа вже готових атомових бомб і ракет, і до загальних відомостей про атомову зброю. Але Сіборг сказав: "Коли ми будемо випробувати свої атомові бомби тільки під землею, а С-СРСР в повітрі, то за якийсь час комуністи можуть нас випередити". Тому Сіборг заявив, що президент Кеннеді

Труман гостем Президента в Білому Домі

Вашингтон. — Колишній президент Гаррі С. Труман 31-го жовтня прибув до Вашингтону і разом із дружиною замінив в готелі. Але 1 листопада він відвідав президента Кеннеді і замінив один день в Білому Домі в кімнаті Лінкольна і в Розетті. Панство Трумани будуть присутні на концерті Юджина Листа, який грає твори Шопена. На цьому концерті і на прийнятті в Білому Домі буде і зять

Вишколюють воїнів, які зможуть воювати при температурі 50 ступнів нижче нуля

Форт Грілі, Аляска. — В цій місцевості є армійська школа, в якій навчають воїнів, які треба буде воювати в температурі 50 ступнів нижче нуля. В цій школі працює 12-ох офіцерів, 38-ох воїнів і 4 цивільних. Ця школа, — це продовження того вишколу, який під час другої світової війни відбувався в Колорадо. Вишколені там во-

Чужинні інвестиції в ЗДА становлять \$18,400,000,000

Вашингтон. — Департамент торгівлі звітує, що чужі інвестиції в цій країні становлять \$18,400,000,000. З того три треті є в цінних паперах, а одна третя у формі фабрик, які мають свої відділи в чужих країнах. Найбільше інвестицій у ЗДА має Велика Британія, бо більше як половину всіх інвестицій сум. На другому місці йде Канада. На третьому місці стоїть Голландія, а на четвертому Швейцарія. Ін-

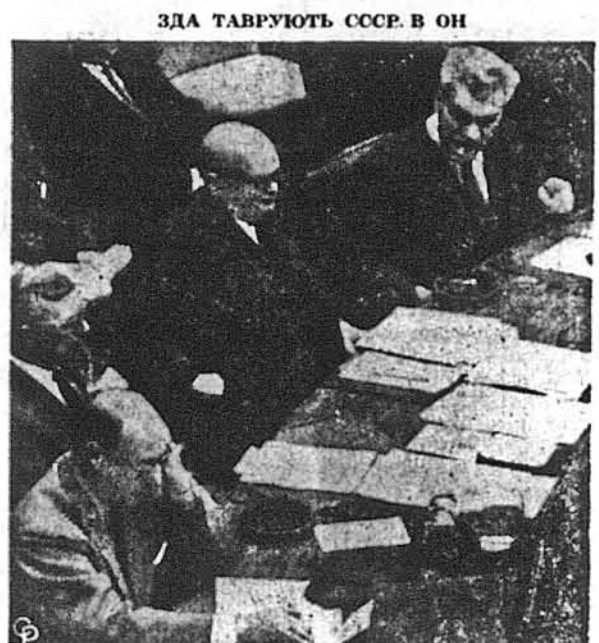
Коментарі проф. Папа на телевізії

Клівленд, Огайо. — Професор Михайло Пап, директор Інституту Східноєвропейських Студій при Джонс Хопкінс Університеті в Клівленді, уже другий тиждень дає коментарі на телевізії про Конгрес комуністичної партії в Москві. Він виступав п'ять хвилин в год. 11.20 вечора в восьмому каналі, що є одним з трьох основних каналів в околиці Клівленду і на якому подаються новини — "CBS". Його аналіз комуністично-

УКРАЇНСЬКА БРУКЛІН ВШАНОВУЄ СВОГО СЕНЬОРА

Як уже інформовано, Українська Громада в Брукліні вшанувала минулої неділі, 29-го жовтня, одного з найбільш заслужених діячів сеньйорів не тільки тієї громади, але й всієї Американської України, видатного діяча УНСОУ колишнього головного урядовця Юліана Павчака. На фото: влічч представники молодшої генерації передають Юліанові пропам'ятну таблицю-грамоту. Зліва стоїть: Вол. Костик, голова УНДому — В. Цюпа, В. Класник, адв. Іван Філіс, Юліан Павчак, В. Безкорований і П. Лисогір, гол. предсідник УНС.

Американський посол в Об'єднаних Націях Адлай Стівенсон, перший зліва, відгукнувся в Генеральній Асамблеї ООН на заяву, в якій гостро нагадував про необхідність вибух атомової бомби над Новою Землею в СРСР. Справа: Сэмюел Парампі, перший зліва, і представники Британії (з лівого) і Об'єднаної Арабської Республіки

В ООН не можуть вибрати ні Ради Безпеки, ні Соціально-економічної Ради

Об'єднані Нації. — У минулий понеділок Об'єднані Нації несподівано напорилися на ще дві внутрішні кризи — по-перше із компромітною тою установа кризою з вибором генерального секретаря. Ото ж не можна було цілком перекласти вибори ці в Раді Безпеки і в Економічно-соціальній Раді. В Раді Безпеки, що складається з 11-х членів, між якими 5 держав (ЗДА, Англія, Франція, СРСР і Китай) мають постійні місця, а 6 непостійних, обрано без труднощів місце Чейльоні й Екваторіальної Гвінеї й Венесуели. Так само без протрив зайняла місце Індія, яка погодилася була і минулому році з Ліберією поділитися двоцим манда-

В Москві закінчився 22-ий з'їзд КПСС перевибом Хрущова і Козлова

Москва. — У вівторок, дня 31-го жовтня закінчився тут 22-ий з'їзд компартії Східно-Східного Союзу, який тривав цілих два тижні, починаючи від 17-го жовтня. Крім за-твердження програми і статуту КПСС з'їзд прийняв ряд резолюцій, в тому жодну з вимоги виключити з партії Маленкова, Молотова і Кагановича, та обран новий Центральний Комітет з новою президією у складі: Н. С. Хрущов, перший секретар партії, Леонід Брежнєв, голова президії Верховного Совету, Анастас Микоян і Алексій Косигін, обидва заступники прем'єра СРСР, Дмитрій Полянин, прем'єр Р С Ф С Р, Микола Подгорний, перший секретар ЦК КПУ, Михайло Суляков і Отто Куусінен, партійні секретарі, як і теж Михайло Шверін, голова контрольного комісії КПСС. Як одиннадцятого введено Геннадія Воронова, тов. "зоро" між хрущовськими соратниками. На заступників членів президії, що їх кількість зменшено до п'яти, обрано і давніших Віктора Грішніна, голову профспілки, Кирила Мазурова, першого секретаря білоруської компартії і Василя Мухомова, голову компартії Грузії. З нових обрано Шарофа Рашидова, першого секретаря узбецької компартії і Володимира Шербицького, прем'єра Української СРСР. Сензацією викликала невведення до президії ЦК попередніх членів — донедарма дуже протегованої Хрущовим, але досить критикованої з ізиді Єкатерини Фурцевої та Нурітдіна Мухітдінова, видатного репрезентанта азійських народів СРСР. Крім них відсутньо від участі в президії ЦК Аверкія Арістова і Ніколая Ігнатова. Не введено і до президії і навіть між її заступників — одного військовика. Між усіма членами заступників опинився президент Верховного Совету Української СРР Дам'ян Короченко разом з членом антипартійної групи Михайлом Перухином. До партійного секретаріату, що його збільшено з 5 до 9 членів обрано крім Хрущова, Козлова, Сулякова і Куусінене але Александра Шелепіна, голову КГБ, Пйотра Демічева, Іванів Спірідовича, Леоніда Іллічів і Бориса Пономарова.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Святочне наукове засідання на пошану Маркіана Шашкевича влаштував Філологічний Секція Наукового Товариства ім. Шевченка в суботу дня 4 листопада 1961 року о год. 6-й вечора в залі НТШ при 302-304 Вест 12-й ст. в Нью-Йорку. Відкрив засідання голова Секції проф. Василь Лев і в далішньому програмі передбачено доповіді: проф. Володимира Радзівича, Романтизм, як джерело українського націоналізму і літературного відродження, проф. Михайла Тершаківця, "Життєвий і творчий героїзм Маркіана Шашкевича", проф. Костя Кисілевського, "Мова Маркіана Шашкевича", д-ра Луки Луценка, "Маркіан Шашкевич — поет". ● "Поет самотності і безнадії" — під такою назвою повинен був в польському часописі "Голос Польщі" в Буенос-Айресі вийти стаття українського поета Ігоря Качуровського про Тараса Шевченка. Надруковано ця стаття з приводу відзначення українцями Шевченківського року в числі названого часопису за 6 жовтня цього року. ● Українське Академічне Товариство "Зарев" в Нью-Йорку влаштувало в суботу 4-го листопада 1961 р. о год. 7.30 в Літ. Мист. Клубі в Нью-Йорку черговий Ідеологічний Вечір, присвячений творчості Юрія Липи. В програмі вчора дві доповіді, Оксана Бакум: "Юрій Липа — його думки і ідеї" і Адріана Стецька: "Юрій Липа і перспективи сьогодення".

СКАНДИНАВІЯ СТУРБОВАНА НОВИМ ПОЛІТИЧНИМ ШАНТАЖЕМ МОСКВИ

Осло. — В усіх чотирьох столицях скандинавських країн — Швеції, Норвегії, Данії і Фінляндії політичні кола глибоко стурбовані останнім актом союзового політичного шантажу, яким є заклик союзового уряду до Фінляндії з останнього понеділка, щоб вона почала наради з Совєтами над спільною "обороною" проти загрози з боку Західної Німеччини, та її союзників. У тій союзовій ноті згадувалося про всі три вищезазначені країни, при чому таврувалося Данією і Норвегією, як членів Північно-атлантичного пакту (НАТО), як ніби через те своє членство в НАТО вони мали б бути зобов'язані співпрацювати з німеччиною, мілітаризмом і реваншизмом. У Фінляндії й інших скандинавських країнах не видно з приводу союзової ноті ніяких позначок паніки, проте політичні кола здають собі справу, що раптом предметом політичного наступу з боку Москви стали скандинавські країни. Загально вважають, що Хрущов і його купини хочуть цим наступом відвернути увагу світу від союзових адріальних експериментів та внутрішньо-комуністичних спорів. Невідомо, чи Москва рішала зробити такий натиск на Фінляндію і, може, на Швецію, щоб вони викреслили свої політичні невтральності та пристали до союзового блоку. Існує теж здогад, що, може, Совєти хочуть примусити Фінляндію, щоб вона визнавала Східно-Німецьку, Малецьку Фінляндію цілком економічно залежною від Союзового Союзу. Цей останній до цього часу назавжди ніби манував фінську самостійність і невтральність, зрештою з Фінляндії показовий приклад, що можливо, "мирне співіснування" між комуністичними і демократичними країнами. Тому, що більшість висланих ноту до Фінляндії саме під неприємність її президента Урго Кекконена, який після відвідин в Канаді і ЗДА поїхав на короткий відпочинок на Гаваї, то західні коментатори вважають це за свідоме ображення Кекконена, тим більш незрозуміле, що більшість до цього часу компліментували фінського президента. Кекконен відбуде в Мауї на Гаваї нараду з своїми найближчими співробітниками і рішав не переривати й не скорочувати своїх фері, але велів міністрові закордонних справ Ахті Каралінену, який поїхав з ним за кордон, негайно повернутися до Гельсінкі і приготувати відповідь Совєтам. Кекконен вернеться до Гельсінкі під кінець цього тижня. Також норвежський уряд, який перевів негайну нараду над союзовою нотою, рішав не відкидати з сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй свого "ністра закордонних справ Гальварда Лянге. Шведський і норвежський уряди проголосили короткі повідомлення, які в обережних словах відкидають заклики щодо підтримання німецького мілітаризму та стверджують, що не бачать ніякої загрози з-зовні для їхньої безпеки. Західнонімецький уряд назвав союзові твердження, наче б Західна Німеччина загрожувала скандинавським державам, "абсурдом". В усіх скандинавських і взагалі західних столицях чекають, як далі будуть поводитися Совєти у відношенні до Скандинавії і чи вони будуть посилювати той політичний шантажний наступ на скандинавські країни.

В Японії відбувають наради з 5-ма американськими міністрами

Токіо. — До Японії прибули державний секретар Дін Ракс, секретар внутрішніх справ Стюарт Удал, секретар праці Артур Гольдберг, секретар торгівлі Лютер Годікс і секретар хліборобства Орвіл Фріман. Крім них в складі американської делегації є заступник секретаря фінансів Генрі Фовлер і голова Президентської Ради економічних радників Волтер Геллер. Такої численної американської міністерської делегації не бачили ніяка країна і тому цих нарад в Японії приваляють в міжнародних, головних торговельно-фінансових колах велике значення. Американські міністри не поїхали до Японії для ніяких спеціальних переговорів, а для обміркування з своїми японськими колегами цілого комплексу питань, зв'язаних із політичними і економічними взаминами ЗДА і Японії. Газетні коментарі звертають увагу, що ЗДА найбільше товарів експортують до Японії та що вона є водночас найбільшим імпортером японського продукту. Волтер Геллер. Такої численної американської міністерської делегації не бачили ніяка країна і тому цих нарад в Японії приваляють в міжнародних, головних торговельно-фінансових колах велике значення. Американські міністри не поїхали до Японії для ніяких спеціальних переговорів, а для обміркування з своїми японськими колегами цілого комплексу питань, зв'язаних із політичними і економічними взаминами ЗДА і Японії. Газетні коментарі звертають увагу, що ЗДА найбільше товарів експортують до Японії та що вона є водночас найбільшим імпортером японського продукту. Волтер Геллер. Такої численної американської міністерської делегації не бачили ніяка країна і тому цих нарад в Японії приваляють в міжнародних, головних торговельно-фінансових колах велике значення.

У Греції знову виграв вибори прозахідний консервативний уряд

Атени. — Національно-радикальна, насправді консервативна партія останнього прем'єра Константина Караманліса виграла понеділкові вибори, збільшивши свій стантосідання в парламенті. Коли в попередніх виборах три роки тому партія дістала була тільки 42% всіх голосів, то тепер, за неповною ще статистикою, вона має вже 49,9% голосів і напевне матиме понад 50%, коли будуть підсумовані ще голоси державних урядовців і військовиків в різних виборчих округах. 34,3% голосів дістала Центральна партія, а 15% прокомуністичний Аграрний фронт. Тому Константину Караманлісу, який був головою вже чотирьох урядів за останніх шість років, буде знову грецьким прем'єром. Він веде політику у тісному союзі з ЗДА і іншими західними альянтами та гідно протиставляється всім спробам союзового шантажу.

У СВІТІ

● Паризька поліція звільнила 4.500 алжирських арабів, утримуваних під час масових демонстрацій в столиці Франції в минулому тижні. Загалом було тоді заарештовано 12.000 арабів. ● У Туреччині, на спільному засіданні новообраних обох палат парламенту, вибрано в муніципальний парламент країни 607 — на президента країни ген. Семалі Гурзелі. ● В Південній Кореї судять першого голову військової хун-

В АМЕРИЦІ

● 31-го жовтня родина спікера Палати Репрезентантів Сем Рейберна постраждала про те, щоб нещасливо перенести зі шпиталю до його приватного мешкання, де б він міг "привести свої дні між приятелями і сусідами". Діагноз: ідіотизм. Діагноз ідіотизму встановили в шпиталі в Далласі, Техас, де лікарі ствердили, що психік підшлункової залози поширився на цілу нижню частину організму, і немає способу видалити цю залозу. Джансон має 79 років, з родиною має дві сестри, які вирішили перенести брата зі шпиталю до приватного мешкання під опіку сімейного лікаря. ● Колишній голова Об'єднаних Шведів Штабу генерал Натан Шведінг заявив, що він домагався, щоб ЗДА випробували 50-мегаатомову бомбу, але він не знайшов підтримки серед більшості провідних чинників. Твійгін висловив сумнів у військове значення цієї сильної бомби, але як генерал хотів мати найбільшу бомбу. У Вашингтоні, заявили, що вони нічого не знають про ті плани ген. Шведінга. ● В Дубліні в стейті Ню Гемпшир вийшов 170-й річник "Ді Олд Фармерс' Алманах" на 1962-й рік, який, на особисті фармерських обсервацій і досвід, запам'ятовує погоду на новий рік. Він передбачає, що, зима в 1962-1963 рр. буде дещо холодніша від попередньої, але зате не буде настільки снігу, як вими 1960-1961. Місяць квітень цей фармерський календар заархівує до зими. ● В стейтах Колорадо і Вашингтоні січня хуртовина прикліні тижня спричинила смерті 9 осіб. Згинули в Скелястих горах дощі, які повнали на оленів. Згинули також і два летунів, літак яких розбився під час сінегові в горах. ● В Нью-Йорку вже три дні гурт молодих людей протестує проти союзових атомових пробних експлозій в повітрі. Вони сидять на сходах доми при Парк Авеню і 68-й вулиці, де приміщена союзовська місія до Об'єднаних Націй. Поліція їх забирає силою звідтам і заарештовує, звільняючи пізніше за кавцією.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

UKRAINIAN newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "СВОБОДА" Р. О. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Такий кінець тиранів

„Сила наша — у вченні нашої партії. Сила наша у тому, що на чолі стоїть геній людства — наш великий Сталін... Хай живе наш геніальний вождь — великий Сталін!“ — такими словами закінчив свою промову на XIV з'їзді Комуністичної партії (більшовиків) України в червні 1938-го року присланий Сталіном з Москви в Україну для ліквідації „української контрреволюції“ його вірний вихованець і соратник Нікіта Хрущов. Такими словами закінчував він свої виступи протягом наступних 16 років за життя Сталіна, прославляючи „прозорливість і мудрість вождя й учителя“, в імені якого він, Хрущов, переводив криваві репресії супроти української інтелігенції і національно-самоїдних елементів в Україні, не милуючи при тому й комуністів, бодей в поетичній опозиційності до Сталіна. Хрущов був одним із тих, що вирішили покласти забальзований труп „вождя“ в ленинськом мавзолеї на Красній площі в Москві, щоб мільйони „совєтських патріотів“ відбавили „прощу“ до цього мавзолею, ашануючи Сталіна разом з Леніном, як творців і основоположників комунізму.

Протягом восьми років після смерті Сталіна ні Хрущов, ні інші члени „колективного керівництва“ не відважувалися вийняти перед народами Совєтського Союзу правди про злочини кремльського деспотизму — тирана. Навіть доповідь Хрущова в частині виявленням злочинів Сталіна, виглошена в лютому 1956-го року на 20-му з'їзді КПСС, залишалася в Совєтському Союзі секретною, а комуністи і всякі „прогресисти“ закордонно рішуче заперечували факт її вилучення, називаючи надрукований у вільному світі текст цієї доповіді фальшивкою. В самому ж СССР засуджували, і то дуже обережно, лише культ особи Сталіна, підкреслюючи й далі його великі заслуги для побудови комунізму.

Раптом, теперішні колективні керівництва, „гажачою, мабуть, що треба зробити місце у свідомості обтурбованих і ошуканих пилими десятиріччями людей в СССР для культу нового диктатора, вирішили покінчити з культом Сталіна і викинути його забальзований труп з мавзолею на Красній площі. Для цієї цілі вирішено розкрити далі — це не всю — частину правди про злочини Сталіна і його кліки, здійснені протягом чотирьох десятиріч, і при тій нагоді розторопити хрущовську опозицію в СССР, очолювану іншими кримінальними соратниками Сталіна — Кагановичем, Молотовим, Маленковим, Ворошиловим і Булганином. У висліді цілий 22-й з'їзд КПСС, що мав бути урочистим початком нової ери в побудові комунізму під знаком нової програми, перетворився в безупинну розпраду над Сталіном і „антипартизанською групою“ з чиялованям найнеможливіших злочинів, заподіяних ними не супроти знищених мільйонів безневинних селян, робітників і культурних діячів, але тільки супроти совєтських, партійних та військових діячів. Щоб підкреслити нібито „тверду рішучість“ теперішнього совєтського керівництва покінчити раз назавжди з культом особи, — зняв керівник ослабленого КГБ А. Н. Шелепін, — постановлено одностайно, „на вимогу“ московського студентства і учасників 22-го з'їзду, викинути Сталіна з ленинського мавзолею.

Таким беззаставним фіналом закінчилися ера одного із найбільш жорстоких і кривавих в історії людства тиранів. Так само глибоко закінчилися кар'єра його вірних вихованців та соратників, очолюваних Маленковим і Кагановичем. Не минає цієї долі також і найсильніший сталінський соратник — Нікіта Хрущов, кривавий пат українського народу. Справедлива заплата за всі злочини, заподіяні ним в Україні, що їх промовчуют тепер його соратники — і раніше чи пізніше постигне й того диктатора. Воно не проміжє й залишеного ще в мавзолеї трупа Леніна.

Ніксон і Рокефеллер

Понеділковою промовою Річарда Ніксона на республіканському бенкеті в Сиракузах Ньюйоркського штату, де за скромну перекуску 1.500 учасників заплатили по \$100 на виборчий фонд, і його заява на пресовій конференції — були маніфестацією солідарності фронту „Рокефеллер — Ніксон“ під кутом виборів 1962-го і 1964-го років. Було публічною тавтологією, що ці два видатні діячі республіканського табору були тими ж антагоністами в поглядах на філософію Республіканської партії і в своїх особистих планах. Ньюйоркський губернатор Рокефеллер пробував у 1960 році виступити, як суперник Ніксона, в кандидатурі на президента і припинив цю акцію чотири тижні, коли побачив, що не матиме ніяких шансів виграти на партійній конвенції. Після програи Ніксона невеличкому різниці голосів, після виборчих коментарів подали за одну з її причин майже пасивну поведінку Нелсона Рокефеллера в передвиборчій агітації, наслідок чого стейт Нью Йорку, де губернатор та два сенатори з республіканцями, дав своїх 45 електорів демократичному кандидату, і цим перекинув терезки в користь Джона Ф. Кеннеді.

Загальною уважали, що й у 1964-му році кандидатство від Республіканської партії Річард Ніксон, бо хоч він мав погану позицію одної програми, проте з найбільш між двома океанами відомою республіканською постаттю, що таки здобула для себе 33.881, 886 голосів. Але Ніксон рішив інакше: проголосивши свою кандидатуру на каліфорнійського губернатора на виборах 1962-го року, він заявив, що в 1964-му році кандидувати на президента не буде. Цю саму заяву він повторив у понеділок в Сиракузах, виразно натякнувши, що найбільш шанси матиме тоді в Республіканській партії Нелсон Рокефеллер. Правда, він радше перевесту вступні правирори між різними кандидатами, щоб переістерити, хто з них найсильніший, і газетні коментарі не залишали сумніву, що Ніксон мав тут на увазі й сенатора Беррі Голдвотера з Аризони. Тим часом, поки прийдє 1964-й рік із змаганнями за Віллі Дім, Ніксон, як і Рокефеллер, поручають найенергійнішу кампанію за здобуття Конгресу і губернаторських постів у 1962-му році. Нелсон Рокефеллер не матиме, мабуть, небезпечно демократичного суперника в губернаторських виборах у стейт Нью Йорку. Зате вся політична майбутність Ніксона залежить від того, чи владється йому перемогти демократичного губернатора Едмунда Бравана, що переміг був великою більшістю голосів республіканського кандидата сенатора Вільяма Новленда. Передумовою для виборчого успіху Ніксона є ліквідація внутрішніх спорів у республіканській каліфорнійській організації і створення за собою одностайного партійного фронту.

Якщо в наступному році у Каліфорнії Ніксон переможе, він залишиться політичною постаттю на крайову мірку, якщо програє — відійде геть з політичної арени. Бо в Америці існує наче арифметичний закон, згідно з яким той, хто двічі програє, не може вже кандидувати ні на яке високе становище. Так було з республіканським губернатором Нью Йорку, двократним кандидатом на президента Томасом Діой, так було й з двократним невдалим кандидатом демократів Адлемом Стивенсоном, колишнім губернатором стейту Іллінойс. Читасмо в коментарях, що Ніксон — всупереч своїй заяві з минулого понеділка — насправді не вірить, що у президентських виборах 1964-го року він буде будь-який республіканський кандидат проти кандидатури Джона Ф. Кеннеді, і будучи ще розмірною молодістю людською, наставляється кандидувати чотири в 1968-му році.

А втім, в усіх цих комбінаціях, поминувши такий непередбачливий чинник, як людське здоров'я і життя, з чого одна велика невідомість: розвиток міжнародної ситуації. Поки не має ні одної особи в Америці і в світі, яка могла б сказати, що буде не то в 1968-му, а й у 1964-му році.

Д-р Лука Луцив

МАРКІАН ШАШКЕВИЧ

(У 150-річчя з дня народження)

(1)

Першу науку дістав Маркіян відом в селі Книжків. Так звану нормальну 4-класову школу з викладавкою німецькою мовою закінчив у Золочеві, і в 1823 році записався до латинської гімназії оо. Домініканів у Львові, звідки перенісся по трьох роках до ближчих Бережан (1826), де була гімназія від початку 19 віку. Учні „говорили по-польськи, урядовою мовою була німецька, а викладавкою латинська.

Гімназія тоді мала 6 класів, і після її закінчення в 1829 році Маркіян Шашкевич перейшов до Львова на так звану „філософію“, — це значить 7 і 8 класи восьмирічної гімназії. В бережанській гімназії за часів Маркіана учні не перекладалися: вони вчилися 18 годин на тиждень, четвер був повним лінійним від науки. Навчали трохи алгебри, багато латини і греки, німецької мови, історії та трохи польської мови. Навчали агрономії, але зовсім не вчили української мови, і учні-українці мусили вчитися римо-католицької релігії. Аж у 1827 році із Відня наказано, щоб протягом шкільного року 10 днів, на які припадають греко-католицькі свята, були вільні від науки.

„До науки заохочували всілякими способами, саджали

до осячої лавки, кликали на „чорку каву“ (від котрої в очі робилося чорно), а навіть замкинали до карцеру, котрий був зарозом спіжарією гімназійного терціяна і гніздищем шурів. Такому, що забувся і відправився до товариша рідною мовою, подавали в руки „шпрахачихен“, або „сігнум“. Була це книжечка, оправлена в дощички, котру носив винувачец на ший так довго, поки не приловив другого на тій самій провині“ (Б. Лепкий, ст. 35).

В 1829 році Маркіян почав навчатися на „філософію“ у Львові. Наука там відбувалася по-німецьки, навчальних предметів не було багато. Студенти філософії могли ходити в циліндрах, в плащах із шерстю і носити бакенбарди. Вони могли курити або нюхати табак, і професори, звертаючись до них, називали їх „домінуес“.

Шашкевич бачив подібну про те, щоб Маркіян міг замешкати в будинку греко-католицької духовної семінарії, де мав безплатне приміщення і харч. Так могли робити ті студенти „філософії“, які задумували студіювати теологію та стати священниками. Ті філософи діставали і безплатний одяг. Маркіян бачив, що не міг давати багато грошей сину, бо їх сам не мав. Та Маркіян і не вимагав їх. Але це цимало тринало навіть не цілий рік, бо вже 22-го лютого 1830-го року викинуто Маркіана з семінарії будинку за „неморальну поведінку“.

15-го лютого виштов був 19-річний Маркіян Шашкевич із студентом теології Михайлом Базилевичем до міста, і вернув не о прийнятий, 5-й годині по полудні, а о 6:30 по полудні. Вони забарилася у виларні. Дир. С. Шах пише, що „рекордатор семінарії запідозрів Маркіана Шашкевича і М. Базилевича, що вони брали участь в однім зібранні польських конспіраторів“ (ст. 17).

ПАСТІРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

(З нагоди інтронізації Кир Амвросія, ЧСВВ, на Митрополітний престіл)

† АМВРОЗІЙ СЕНІШІН, ЧСВВ

Вожою Милістю і Благословенням Апостольського Престола, Український Католицький Архієпископ Філадельфії і Митрополит для України Католиків в ЗДА.

МІР У ГОСПОДІ І АРХІСЕРВІТКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ!

„ХРИСТОС — НАША СИЛА“

Дивлячись на прегарний розквіт Української Католицької Церкви на території в ЗДА, де її члени поселилися, в глибокій роковині та сніжній любові висказуємо нашу вірність, Всемогутню Волю, в Трійці Єдиному, і Христовому Намісникові, Святому Отцеві Іванові XXIII, Батькові Християнства, що в цих днях цілого світу грізних часів пам'ятає в особливий спосіб про своїх духовних дітей різних народів. Ми з відчай-ся за батьківську опіку над Українцями Католиками, котрих воєнний буревій розпоросив по цілому світі.

Хоч „могутні“ вільного світу забули про наш український нарід, але про нього не забула духовна Матір, свята Христова Церква. Воля через Христових Намісників, Палів Римських в останніх роках подбала про духовний провід для України Католиків в Астралії, Англії, Аргентині, Бразилії, Канаді, Франції, Італії, Німеччині, Югославії та в З'єдинених Державах, творячи українські католицькі митрополії, спарші, екзархії, апостольські візитури, призначачи для них Євхархії, що з синами Української Католицької Церкви й Українського Народу. За що особливий опіку нехай буде слава й подяка Всевишньому Господові во віки вічні, а Святой Апостольській Столиці прирікаємо вірність, послух і любов.

Історія нашого релігійного і народного життя в З'єдинених Державах закарбована золотими буквами в нашому народі. Цю історію писали працею і посвятю наші Євхархії: бл. п. Преосв. Кир Сотер Орницький ЧСВВ та бл. п. Віпреос. Кир Константин Богачевський зі всіма Північними Священниками й Українцями Католиками. Трудни були поїздки в Америку, „Духовна вєвєст“, Сестер і Вірних були Богом благословені та уїнчалися успішним завершенням у формі Української Католицької Митрополії в З'єдинених Державах. Колишній Філадельфійський Екзарх став Митрополітом з ювілейними українськими католицькими єпархіями Стемфорду і Тейлор Шіакого у провід з Євхархії: Преосвященним Кир Іосифом та Преосвященним Кир Ярославом.

Тепер прийшла пора зачати наступну сторінку історії нашого релігійного і народного життя — буди під зоряним прапором у придбаний Батьківщині. З волі Вожої і благословенням Христового Намісника Святого Отця Івана XXIII, прийшов у тут до України Католицької Катедри Непорочної Зачаття Пречистої Діви Марії у Філадельфії, щоб з рух Іх Екцелленції Віпреос. Архієпископа Егітія Ванючі, Апостольського Делегата і Представника нашого Вселенського Архієпископа одержати жезл, як символ архієпископської влади Української Католицької Митрополії в З'єдинених Державах. За труд Іх Екцелленції Апостольського Делегата складаю шпирю подяку. Також щире Спасибі Високопреосвященним Ар-

хипіскапам, Єпископам, Високопреподобному Духовенству і Монашеству та всім Представникам Організації і Гостям, що прибули сьогодні на конференцію Преосвященного Йослава Габра і Преосвященного Августина Горіяка, ЧСВВ, та мою інсталяцію.

Перебіраючи оцей високий уряд провідника нашої Церкви, схилию в покорі голову перед Маскатором Всевишнього „молитвоним благанням про ласку і силу і бодрість нести цей уряд так, як Його свята Воля поведить на Його славу і спасення повірених моїх кермі душі.

Що майбутні роки принесуть нашої Українській Католицькій Церкві та українській спільноті на Американській Землі, тоді сьогодні збагачуть. Однак на основі збагаченого християнства на Україні та на основі вісімдесятилітнього життєвого досвіду наших українських переселенців на Вілній Землі Ванючіна, ми можемо бути певні нашого кращого завтра, але під умовою, що — будемо будувати наше релігійне і громадське життя на вірних основах Христових заєд. А свід з тим мусимо прийняти певні принципи, яким сам слід в нашому ідеології і громадському житті піддержуватися.

І. Треба бути християнами католиками.

Будьмо християнами-католиками не лиш з метрики, але з глибокою вірою і релігійними практиками.

У Св. Писанні (2 Кн. Макав. 1:19-20) читасмо, що як Ізраїльтяни виходили з Єрусалиму до Персії, тоді їх священики взяли зі собою вогонь із жертовника та переносили його, щоб зберегти для будучих поколінь. Подібна історія зв'язана з українською імміграцією. Також Українці, шукаючи притулку в Америці, взяли зі собою вогонь християнсько-католицької віри з нашим прегарним обрядом. Тож бережимо його, щоб він не загас у наших домах, в наших родинних, в наших громадських і в наших товариських організаціях. Наші Українські брати поза залявою заселенню, покритиженню сучасною недоволю, звертаються до нас, щоб ми зберегли наші релігійні і народні святощі для прийдешніх поколінь.

Якщо б, не дай Боже, наше українське суспільство злегко, важко собі Христа з Його святими законами та й пішло без світла св. віри, тоді навіть припадати б ті всі заходи, трудів, терпіння, журби, втрат, майна у рідному краї, втрачало по чужих краях, якщо б тут в цій країні свободи і добробуту занепасти найцінніший скарб св. віри? Своїх родичів рятували своїх діточок перед червоною смертю, щоб утече з рідного краю, якщо тут мали б затратити їх для Бога, Церкви і народу? Пошто наша українська мова, яка не хотіла бути янчарою безбожжю комунізму, покидала рідний край, чи на те, щоб тут відчувувалися втрати Церкви і народу? Ні! Не на це Українці Католики шукали притулку в З'єдине-

них Державах, щоб затратити вогонь святої католицької віри, за котру віддав своє життя св. св. св. Іосиф Кунєвич, ЧСВВ та дошлі мученики Єпископи: Григорій Хомишин, Іосиф Копиловський, ЧСВВ, Никита Будка, Григорій Лакота, Теодор Ромжа, Іван Гойдач, Янко Шпирак та як ісповідники повірили Митрополит Андрей Шептицький, ЧСВВ, Єпископи: Николій Чарнецький, ЧНІ, Іван Латишевський, Апостольський Візитатор Петро Вергун та сотні священників і сотні тисяч вірних, за котру під пору терпели Митрополит Іосиф Сліпий та Єпископ Василь Гопко з українським католицьким духовенством і народом. Боже Провидіння запровадило нас тут до крайньої свободи і добробуту, щоб ми зберегли цей святой вогонь католицької віри та передали його будучим поколінням.

2. Треба бути чесним українцем

Другою немов-сторінкою любови до Бога з любовою до ближнього. Цю правду чітко підкреслює Божественний Спаситель, кажучи: „Люби Господа Бога Твого усім серцем твоїм, і всією душею твоєю, і всією думкою твоєю, і всією силою твоєю“. Це перша заповідь. А друга подібна до неї така: „Люби ближнього твого, як себе самого“ (Марк. 12:30-31). Після Христової науки кожна людина є нашим ближнім. Якщо Господь закликає любити всіх людей, то тим більше ми зобов'язані любити свій нарід, з котрого вишій.

Радісним проявом є, що наша українська спільнота в З'єдинених Державах знайшла спільну платформу взаємної любови до своїх земляків, свідомо свого походження, високо цінить народне мистецтво і культуру, створюючи численні організації і товариства з багаточисленними членами та великими грошовими засобами. Однак, до розбудови товариства і організації треба не тільки народного елементу, але ще сильної духовної основи. Безнадійними будуть ті організації й товариства, які не є побудовані на твердій скелі Христових заєд. Цю правду підкреслює сам Божественний Спаситель у наступній порівняльній: „Тож кожен, що слухає цих моїх слів та сповідає їх, подібен до чоловіка розумного, що збудував свій дім на скелі. І прийшла злива і прибули ріки і повилі вітри та налягли на той дім, а він не завалився, бо був оснований на скелі. А всякий, хто слухає цих моїх слів, та не сповідає їх, подібен до чоловіка нерозумного, що збудував собі дім на ліску. І прийшла злива і прибули ріки і повилі вітри на той дім, і алав, і руїна його була велика“ (Мат. 7:23-27). Це Христове порівняння справджується на нашій українській імміграції в З'єдинених Державах. Життя української спільноти плыве подвійною струмою. З одної сторони процвітає життя християнське, католицьке віра з численною участю вірних в наших церквах, а з другої сторони нуртуют ліберальні течії, які заподівають великі шкоди на полі релігійним і соціальним.

Ті люди, ті громади, ті організації, ті товариства, що будували на скелі Христових заєд, ті устоялися проти залив атеїстичного матеріалізму, видержали повіль морального зіпсуття, не вгуглилися (Закінчення на стор. 3-й)

МІР. Ось Губчак

УКРАЇНА І НЕВТРАЛЬНІ

Недавня конференція представників нейтральних держав в Югославії робить актуальним питання нашого відношення до цих держав і насуває деякі важелі думки на тему нашої „зовнішньої політики“.

Передусім розглянемо, що являють собою ці нейтральні. Не можна їх всіх уважати за однакових, бо є між ними різні відтінки нейтральності. Деякі, як Індія, радше симпатизують із Заходом і можуть навіть стати по його стороні, коли червона загроза з Китаю стане наочною. Інші, як Куба чи Гана, є нейтральними лише в своїй увазі, бо в дійсності вони служать знайомим у руках Москви. Це пересічні нейтральні — це, як кажуть американці, типові „fence-sitters“, ті що сидять на полоті, пригортаються, чия бізьме, і не знають, на котру ногу стати.

І не можна навіть дивуватися тому, що вони не довіряють Заходові, конкретно З'єдиненим Державам, коли й самі громадяни ЗДА виявляють занепокоєння і недовіря до політики свого проволу. Щоб не бути голословним, наведемо характеристичні відомості з одного дня в швейцарській пресі. Ось така вістка: Доросле населення маленького містечка Колініс в південній частині Іллінойс у зброї Ілліноса і відбивав маневри на випадок, якщо прийшлося б боротися з комуністами на власному полірі. А ось читач „Трібун“ пише в рубриці „Голос народу“: „Ті самі люди, які колись під фальшивими претекстами відмовили збройної допомоги Чіанг Кай-шекові, які недавно відмовили летунському прикриттю для інвазії на Кубу, завжди готові дати грубі мільйони комуністам в Польщі та Югославії — теж під фальшивими претекстами“.

Ці голоси є ознакою пробудження здорової частини американського народу на комуністичну небезпеку, але заразом вони запевняють, що цей антикомунізм не має проволу, хоча, хоча, і з великою дозою безнадійності та недовіри до власного уряду. Про це свідчить й передовиця, в якій говориться про небувалі розрізні гангстерства та про можливість спілки гангстерів з комуністами, що в результаті являтиме для суспільного порядку в ЗДА більшу й реальнішу загрозу, як комунізм іззовні.

Колі такі настрої є серед самого американського громадянства, то що ж дивуватися нейтральним, що вони діють, як в тій народній сміховинці: „Хто перемагає?“ — „Наші“ — „А хто це наші?“ — „Ті, що перемагають“ — і вичують, хто покажеться сильнішим, а в міжчасі, згідно з прислів'ям — „покірне теля дві корови ссе“, старіючи здобути найвищий користі для себе від одної та другої сторони. Це прибрисається формою шаятку. Причому, дістаючи економічну допомогу від Москви, нейтральні не раз переконуються в правдивій вартості совєтської системи. Ось так дорога, побудована більшовиками на Борнео, запалася в трясині. До Гани діставили з СССР цемент в дощову пору, лишши без прикриття в порті, і він закам'янів у мішках. В Бірмі більшовики збудували готель, але забули про холодне повітря, а коли на рішуче домагання бірманців

мусили вставити, то закупили цю систему... в Америкі.

Такі нейтральні не є „третью силою“, якою вони може й хотіли б бути. Це цілком ясно, що вони існують як нейтральні лише тому, що це є З'єдинені Держави Америки, бо коли б їх не стало — то, очевидно, комуністична Москва проковтула б без труду всіх цих нейтральних. Тому ми досі не звертали великої уваги на нейтральних. Однак, це не зовсім правдиво. В атомовій війні дійсних переможців не буде, бо знищення будуть одна й друга сторона, і це буде дійсно „інтергангс де абендіандес“ — „кінєць західної цивілізації. Правдиві переможці вийдуть ті країни, які найменше потерпіли від атомового знищення і радіації — правдоподібно країни Африки й Південної Америки, може ще частина Азії. З цієї вісьмої причини треба нам більше подивитися на нейтральних, не стояти на односторонньому, ставивши, але бути приготуваними й на іншу можливість. І тут приходимо до справи нашої „зовнішньої політики“.

Наша селянська довірливість і простотливість, що змушувала нас в добу революцій бути соціалістами, перелю другою світовою війною називати націоналізм, а тепер демократію — вона змушувала нас під час першої світової війни також стати беззаперечно по стороні центральних держав.

Ред. Дмитро Палів оповідав мені, що він пропонував, щоб Сіові Стріпці перейшли на сторону Антанті, коли вже видно було, що розвал Австрії неминучий, але більшість УСС цей проєкт відкинула. Зі спомина „Свободи“ знаємо, що в ЗДА був проєкт створити український легіон, але серед тодішніх українців - американців як цей проєкт не знайшов розуміння.

Під час другої світової війни були спроби націоналістів створити український легіон у Франції, а гетьман Скоропадський вислав свого сина Данила заадаєль до Англії — але це все було зроблено без одноголітнього пляху, замало, а передусім — запізно.

Я побоююся, що ми й тепер повторюємо подібні помилки. Наша односторонність і нехтування нейтральними просто каригіди. Бо, повторюю, в атомовій війні нейтральні можуть бути найменше прошкоджені, а тим самим по війні їх значення дуже зросте. Допомога нейтральних в такій ситуації може мати вирішальне значення. Отже, нашу пропаганду треба „сверувати до всіх нейтральних держав — очевидно, з виїмком тих більшовицьких підтримки. За собою на це повинні знайтися, коли б ми хоч половину енергії, що й зуживаємо на партійні розракуни, зусилили на це. Трагедія в ефму, що ми за малими справами не добачаємо великих. „Бачаємо мовити на малос — це великос“ — писав Липовецький, і в цьому ми не змінилися. Без упорядкування наших внутрішніх відносин, без створення єдиного репрезентативного центру — всі інші успіхи, отже й в „зовнішній політиці“ — не будуть можливими.

Студія (Каледжова) Гранта Українського Народного Союзу зазначити нашим дітям засади „свободи“! Не зобов'язати їх забезпечення вартості життя

1829-1830 дістав недостатню оцінку з поведінки і тому не міг вписатися на другий рік філософії.

Маючи більше вільного часу, Шашкевич зайнявся студіями відродження слов'янських народів, головнич чинної чеського. Він пізнався з відомим тоді істориком міста Львова, Денисом Зубрицьким, якому переписав „Хроніку Станіславського Врстатя у Львові“.

Маркіян побачив, що не тільки поляки бажають політичного свого народу шильком повстання, і південні слов'яни — серби, чехи і словаки — стараються відродити свій народ, творячи їх літературу народною мовою.

Маркіян Шашкевич вчився церковної мови і писав в дла при Волоській церкві Нероновича та вивчав мову з граматики Мелетія Смотрицького і Йосифа Добровського „Institutiones linguae slavicae“. Читав твори Шафарика, Лінде, Раковецького і Бука Караджича, і почав думати над українською проблемою, над станом українського народу в Галичині. Шашкевич прочитав „Енеїду“ І. Котляревського, граматику Павловського і збірник українських народних пісень М. Максимовича. Я. Головацький писав про це так: „Урадуваний Шашкевич найшов у них те, за чим давно гялів, побачив живий примір, переконався о множині народної руської словесності, загадав велику галку: утворити чисто народну словесність руську“ (українську).

Перечитавши ці твори, Маркіян побачив, що „русина“ в Австрії, — це частина того народу, що масою жив в тодішній Росії і що так називався вже тоді українцями. Шашкевич втратив три роки у своїй особистій життєвій кар'єрі, але пізнав за той час правду, яка приспішила національний розвиток українського народу в Галичині.

Вигнання з семінарії було важким ударом для Маркіана. Батько відмовився йому допомагати, бо загинувся на війні, який, в дійсності, не так то вже й важко був провинився, бо ж тодішні студенти „філософії“ були „панамі“, і могли навіть курити публічно. Маркіян дуже болюче відчув батьків гнів, як це видно з його вірша „Син любовою отцю“.

Гадка моя, як буйний весною вітрець, Зводиться, легким крильцем злітає. Несеть сторони в далеч, де отець Голубенько синий пробуває.

Житве в печалі. Боже, коли б в радости Вік тихий, весело смо проживати. В гарні, здоров'я, в любові солодощі Цейгати щастя життя огорати.

Отче, ох отче! Сль ся мені придало Дня життя твого похилом згріхити, Сль коли оно Твоє жалю запало, Сль-м був нещасен серце заєрвирити.

Прости ми, Отче, прости! Вач, я ся каю, Жалю серце бідне моє прозбав, Твої поженні слезами зливаю — Ах! прости синови, най не загубав.

(Твори, ст. 23-24)

19-річний Маркіян мусів сам давати собі раду. Він заєшків у Львові у материного брата — дячка Захара Авдєйковського, директора міського дому для вбогих, за те вчив дячкових дітей та допомагав йому в канцелярській справі. Одночасно Маркіян ходив на лекції до „філософського інституту“, складав там іспити, але наприкінці шкільного року

ПАСТІРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

перед сильними буревіями ворожої пропаганди, але залишилися вірними Христовій Церкві, українському обряду і народним традиціям. Завдяки вірності Українців Католиків Христовим ідеалам, ми дідкалися оформлення наших церковних громад в Українську Католицьку Митрополію.

З другої сторони, як сумно згадувати про тих наших братів, що будували свій дім та своє життя на піску безвірства. Як наближалася повинна безбачливість, як прибули ріки вирафіваного матеріалізму з неморальною літературою, як ударили бунтарські вітри проти Христової Церкви і церковної єдності, ті бідні душі без твердої основи Христових засад і християнської моралі скоро заломилися, знищили себе, свою родину та пропали для Української Католицької Церкви й української спільноти, нічого доброго не залишаючи по собі, хібащо гіркий споминок про змарновані таланти. „Справджуються Божі слова: „Коли Господь не буде дому, даремно трудяться будівничі“ (Пс. 127:1). Релігійного життя не можна полишати на боці, але треба стати на першому місці в особистому і суспільному житті. Чоловік не є бездушним автоматом індустріальних заводів, ані матеріалістичним манекеном пролетарської диктатури, але створений на образ і подобу Богу та призначений до вищої цілі. Отже, всі наші народні й політичні організації повинні будувати своє громадське життя на сильній основі Христових засад.

3. Треба бути лояльними

Годиться, щоб ми, українці, були лояльними громадянами цієї нашої приналежності — Америки, яка отворила нам свої гостинні двері та дала нам повну свободу і можливість користатися з доцільного добробуту. Однак це нова Ватиканська не віра від нас, щоб ми ту лояльність купували коштом св. віри, коштом візантійсько-українського обряду та коштом нашого походження. Стережіться фальшивих пророків, які хотять вас обманути та накласти злого пропаганду, що будище в Америці не можна продовжувати своє релігійне і народне життя за українськими традиціями рідного краю. Такі абсурдні твердження негідні з правдою. Правдивий і благородний американізм не вимагає від нас, щоб ми позбувалися релігійних і народних святих наших традицій, а тільки вимагає від нас лояльності до цієї держави, яка нас повила свободу. Гляньте на інші національні групи, що поселилися на Вільній Землі Америки. До розбудови американської культури і цивілізації вони вкладають свої таланти і працю, однак не затрачують свідомості свого походження та зберігають любов до свого народу. Сама американська держава помагає многим народам у світі. Бувши президент Айзенгавер заохочував американську молодь навчатися інших мов, крім англійської; навіть відомі стейти вимагають від школярів, щоб впровадили навчання інших мов. Отже будуймо наше життя не на

піску дешевого опортунізму, але на скелі Христових засад та на любові до свого народу й лояльності до приналежності Батьківщини.

Щоб ми могли гідно виявляти з обов'язків, які на нас накладає Бог, та могли сповнити нашу місію, якої бажає наша Українська Католицька Церква і наш народ, то треба нам на Американській Землі працювати за наступними дороговказами:

- 1) Бути практичними християнами — католиками, тобто зберігати християнську католицьку моральність вдома, в родині, в праці і дозвіллі, в товариствах і організаціях;
- 2) Не йти на компроміс з клічима і пропагандою, що є ворожім святий католицький віри і християнський моральності;
- 3) Проводити дім за християнсько-українськими традиціями, а одна з них: це гарний звичай зачинати працю ранішньою молитвою та кінчити день вечірньою молитвою;
- 4) Брати живу участь в наших церковних Богослужіннях, особливо в Божественній Літургії в неділі і свята;
- 5) Посилати своїх дітей до українських парафіяльних шкіл: ділоденних, вечірніх та суботних і до видних шкіл, щоб наша молодь, крім предметів, приписаних шкільною радою, мала нагоду вчитися про Бога, наш обряд, про нашу Церкву, нашу мову, історію, спів і звичаї;
- 6) Підбрати про культурно-виховні осередики при наших парафіях для дорослої молоді. Молодь — це наша надія. Це наші будучі громадяни і парафіяни;
- 7) Помагати працюю і по-жертвами Українській Като-

Митрат о. К. Данилевський

У 40-РІЧЧЯ УАПЦ

У дні 21-22 жовтня ц. р. Українська Автокефальна Православна Церква у Філадельфії, в дні свого Храмового Свята Св. Покрови відзначила величиму національно-релігійну дату 40-ліття Першого Всеукраїнського Православного Церковного Собору, що відбувся в жовтні 1921 року в Катедрі св. Софії у Києві, та 40-ліття архієпископської хіротонії Владика Митрополита Іоана.

У суботу 21-го жовтня о. год. 6.30 вечора В. Пресвященішим Митрополитом Іоаном була відслужена урочиста Всенічна, в якій взяли участь: о. Іван Савчук, о. К. Данилевський, Данилевський,

лицької Церкви у розбудові наукових осередики і харитативних інституцій;

4) Бути лояльними громадянами Американської держави, що дала нам притулок, свободу і змогу зберігати нашу церковні і народні традиції;

9) Брати активну участь в громадському житті за директивами Христової Церкви, прешнуєруючи українській католицькій часописі і морально-здорову українську пресу.

10) Завжди пам'ятати на святу волю Божественного Спасителя: „Щоб усі були одно“ (Іван 17:21). Колішній незгода і людська жорстокість розбили нашу церковну єдність. Лік на болоту рау роздвання — це молитва: „Боже, нам єдність подай“. Тож молимося до Христа Господа і Матері Божої за наших незданих Братів, які почитають того самого Христа Господа і ту саму Божу Матір, що ми, Українці Католики. Може ще не прийшла

о. Мих. Куданович, о. Омелян Митник, о. П. Фалько, о. Ол. Царик, о. Володимир Мельник, о. Ю. Кравець і о. Микола Рибчук.

Церква, як неперочна Діва, піднялася в рушниках і квітах. Церковний хор під проводом Петра Куряленка виконує вечірні піснопілля. Під час співу урочинного канону Митрополит Іоан мирно по-божній наряд. А після Всенічної вітас Богомольців з ювілейних днів та з храмовим святом Небесної Покрови. Церковний хор наповнив храм піснопіллями Свещенної Панахиди. Духовенство, віри запалюють свічі і моляться за замучених.

пора до церковного об'єднання між нашими рідними Братями як одним проводом Христового Намісника, однак притомляючи дозгоду, усуваючи різні перешкоди, як: ворожі полеміки по часописах, дошкільні докори на зборах та практикуючи більше християнську любов і толеранцію.

Надіючись на поміч Христа Царя, співпрацю Високопреподобних і Всечесних Отців, Преподобних Сестер різних Чинів і Згромаджень, громадських Провідників та всіх Українців з різних прощарків суспільного життя, сподіваюся, що наш релігійний і національний прапор буде високо повіяний серед нашої суспільності з блискучим кличем:

„ХРИСТОС — НАША СИЛА“.

Жовтень, 1961 р.

+ Амвросій, ЧСВВ
МИТРОПОЛИТ

розстріляних і на которгах закатованих Митрополита Київського та всієї України Василя Липківського, Митрополита Миколая Борецького, архієпископів, єпископів, за тисячі замученого духовенства, сотні тисяч побожного народу та за христологічних воїнів, що життя своє поклали за Рідну Церкву та Отчизну. Плаче Митрополит, плачуть отці, плаче народ... плачуть свідки...

Після Богослуження духовництво з палі - матками розділило спільну трапезу в настоятелі парадії св. Покрови о. Микола Кудановича. Тут Митрополит Іоан розповів кілька цікавих епізодів з великих днів Всеукраїнського Церковного Собору в Києві.

У неділю 22 жовтня о. год. 10.30 коло церкви св. Покрови зібралася багата народ. Організовано прийшли парафіяльні організації: В-во, Сестрицтво Молодих, Сестрицтво Старше, учні Школи Релігії та Українознавства, Педаго-

гічна Рада, Батьківський Комітет, Юнаї ОДУМ, Драматичний, Хоровий і Музичний Гурти. Митрополита зустріли з корогвами, іконами, хлібом - сіллю та квітами.

Настоятель храму о. Микола Куданович вітас Владика у дверях короткими, чутливими словами: „Я разом з Богомольцем паствою радю, що Милосердний Господь сподобив нас зустрічати нашого дорогого, улюбленого Митрополита — Першоєрарха і Основоположника відродженої УАПЦ в Києві. Святкуємо тридцятилітнє свято: 40-ліття Собору і

Архипастирської хіротонії та 11-ліття порфи св. Покрови у Філадельфії, що з'єднується з цими величними датами. Помоліться за нас, В. Преосвященніший Владико!“ Хор сповіяс храм архієпископським: „Іспослесті - Деспота“ і „Достоїно сесті - Владико облачати. Церква не вміщує людей.

Ще перед Богослужінням Владика Іоан звернувся до людей з такими словами: „Дорогі мої пастирі, сопастірі, брати і сестри — побожні діти Христової Громади! Сьогодні святкуємо найбільш

дешне свято: 40-ліття Собору і

Заходами Управи Осередку СУМА і при співпраці Голови УККА та завдяки допомозі канцлера м. Бостону п. Фредрік С. ЛАНГОНІ, узгоджено та передано на зазначені канцлерів м. Бостону, щоб

ДЕНЬ 5-го ЛИСТОПАДА ц. р. був призначений та впросто вишанований і сторічну річницю смерті пророка та єпископа України великого

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА Відповідна грамота буде доручена власноручно канцлером на

КОНЦЕРТИ, що відбудеться

в неділю, 5-го листопада 1961 р. в залі української православної церкви СВ. АНДРЕЯ в БОСТОНІ

МУЗИЧНІ ТВОРИ

Василя Безкоровайного

КОЛЯДИ на піанно — \$1.00; КОЛЯДИ на міш. хор — \$1.50; КОЛЯДИ легкого укладу на піанно: Бог Превидний, Небо і земля, Бог ся раждає, Нона радість, Во Вифлемі, На небі зірка, Діппал новина по 30 центів. Твори на піанно: Укр. танок 1 — \$1.00; Укр. танок 2 — \$1.00; Гей там у Вільківці — \$1.00; Ноктюрн 2 — \$1.00; Ноктюрн 3 — \$1.00; Танго Стефи — \$1.00.

Замовляти на адресу: W. BEZKOROWAJNYJ 117 Buffum Street — BUFFALO 10, N. Y.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА міста НЮАРКУ й ОКОЛИЦІ

— влаштовує —

в суботу, дня 4-го листопада 1961 року

в год. 7:00 вечером

в залі УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛІ — 180 Вільям вул., Ньюарк, Н. Дж.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

Святочну промову виголосить

ген. штабу, генерал-поручник ПAVЛО ШАНДРУК.

В МИСТЕЦЬКІЙ ЧАСТИНІ:

Артисти Українського театру Івана КОНОНІВ і Вали КАЛІН виконають музичний монтаж пісн і слова: „Поезія Визвольних Змагань“.

Акомпаніює проф. Борис БАЗАЛІ

До численної участі у Святі — усе Українське Громадянство, усі Товариства, Установи, Організації

— запрошують —

Український Центральний Комітет Філи УККА

Місцевий хор співочого товариства „ТРЕМВІТА“ під диригентурою Богдана БУДНОГО виконає пісню присвячену Листопадному Зриплі. Акомпаніює Марія КОБІЛЯКОВСЬКА

Акомпаніює Марія КОБІЛЯКОВСЬКА

До численної участі у Святі — усе Українське Громадянство, усі Товариства, Установи, Організації

— запрошують —

Український Громадський Комітет м. Ньюарк й Околиці

З глибоким жалем ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою про смерть Нежакалуваної нашої членки і догодити секретарки нашого Відділу, заслуженої української громадянки,

Олени з Бірчанів
ГОРДИНСЬКОЇ

що упокоїлася в Вози в суботу, 28-го жовтня 1961 р., в Ньюарку, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ,

Відділ 28 в Ньюарку

Відділ УККА в Гартфорд, Конн. при співпраці Українських Організацій

— влаштовує —

в неділю, 5-го листопада ц. р.

в год. 4:00 по полудні

в залі ЮНІОН ГАН-СКУЛ — при Рес-Потнам вул. в ГАРТФОРДІ

АКАДЕМІЮ
ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ

В ПРОГРАМІ:

Відкриття Реферат — О. РУДЗІНСЬКИЙ Виступ Українського Національного Хору під диригентурою О. ПРИЩІЛКА Сольові точки — о. Ю. КОВІНКО При фортепіані — Проф. Ю. ЦИВРІВСЬКИЙ Деклямації: М. ПРИЩІЛКА, М. ШАГАН

ВІД УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ГАРТФОРДУ

ПРОСИМО ПРО ЧИСЛЕННУ УЧАСТЬ В АКАДЕМІЇ

КОМІТЕТ

Український Народний Університет при Другому Відділі ООЧСУ і Осередку СУМА в НЮ ЙОРКУ відкриває свій

ОСІННЬО-ЗИМОВИЙ СЕЗОН ПРАЦІ

та запрошує Українське Громадянство на

ДОПОВІДЬ

д-ра Петра Мірчуна

„УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ В ДІ“ (продовження)

яка відбудеться

в суботу, дня 4-го листопада 1961 р.

в год. 7:30 вечора

в домі ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

315 East 10th Street — в Нью Йорку.

До участі запрошує

УПРАВА

Українське Академічне Т-во „ЗАРЕВО“ в НЮ ЙОРКУ — влаштовує —

в суботу, 4-го листопада 1961 р.

в год. 7:30 вечора

в ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛУБІ

при 149 Друга Евено — в Нью Йорку

Черговий

ІДЕОЛОГІЧНИЙ ВЕЧІР

присвячений творчості ЮРІЯ ЛІПІ.

Доповіді виголосить:

Оксана БАКУМ і Адріан СТЕЩІК

В дальшій програмі вечора:

Фортепіанне солю — Ірина КІПА;

Мистецьке читання творів Юрія Липи та ТОВАРИСЬКА

ВЕЧІРКА з ТАНЦІМИ.

ДОДАТОК ДО ЗАПРОШЕНЬ

Ввічливо пригадуємо:

День 4-го листопада 1961

Година 9:00 вечора

ОРКЕСТРА — „АМОР“

ПРОСИМО НЕ ЗАБУТИ ПРИНЕСТИ КОСТЮМИ ЗІ СОБОЮ, БО НАЙКРАЩІ БУДУТЬ НАГОРОДЖЕНІ.

Окремі передодягальні до диспозиції ВІШ. Гостей. БУФЕТ — архитвір Матерей і Дружин Л. Ч.

3. КУРІНЬ ЛІСОВИХ ЧОРТІВ, НЮ ЙОРК

КОСТЮМІВКУ ЛІСОВИХ
ЧОРТІВ

Чоловічий Хор „ГОМІН“ запрошує на

ВЕЛИКІ
ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

які відбудуться

в суботу, 4-го листопада 1961 року

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

37 East 23rd Street — BAYONNE, New Jersey

ОРКЕСТРА — Б. ГІРНЯКА

В часі застави: ВІВІР КОРОЛЕВИ БАЛЛО! Добрий БУФЕТ у заряді ВП. Пань.

ПОЧАТОК: год. 8:30 вечора — ВСТУП: \$2.00 ЗАБАВОВИЙ КОМІТЕТ

ФІРМА
Братів Стасюк

124 Перша Евня між 7-8 вул. Нью Йорк 9, Н. Й.

ПОВІДОМЛЯЄ

що почавши від 19-го жовтня б. р. на необмежений час в кожний ЧЕТВЕР, П'ЯТНИЦЮ і СУБОТУ,

КРІМ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЗНИЖКИ ЦІН НА РІЗНІ М'ЯСИВА І М'ЯСНІ ПРОДУКТИ ВЛАСНОГО ВИРОБУ, КОЖНИЙ ПОКУПЕЦЬ, ЯКИЙ ЗРОБИТЬ ЗАКУПИ ПОНАД \$4.00, ДІСТАНЕ В ДАРУНКУ 1 КАБАНОС, А ПОНАД \$8.00 — В ПРЕЗЕНТІ КІЛЬЦЕ КРАЩОЇ ЯКОСТІ КОВБАСИ.

СПЕЦІАЛЬНІ ЦІНИ НА БІЖУЧИЙ ТИЖДЕНЬ ТАКІ:

ІМПОРТОВАНІ
Польські
Шинки

85 ¢

в кемах, понад 10 ф.

СВІЖИЙ ВЕРВОВИЙ

СХАВ

LOIN OF PORK

WHOLE

65 ¢

НОВБАСА
мелена

69 ¢

КРАЩОЇ ЯКОСТІ

НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТІ

ВАРЕНА

ШИНКА

країна в платках

\$1.19 ¢

Крамниця відчинена КОЖНОГО ДНЯ до 7:00 год. вечора.

STASIUK BROS.

124 First Avenue

New York 9, N. Y.

(Between 7-8 Streets)

"КРИНИЦА"

Видавництво Українських Листівон

Засада В-ва — українська тематика:

— ПРИРОДА — ЛЮДИ — ІСТОРІЯ —

Картки уживайте:

- ДІЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ
- ДІЯ ПОЗДОРОВЛЕНЬ У РІЗНИХ НАГОДАХ
- ДІЯ ПРИЯТЕЛЬСЬКОГО ЛИСТУВАННЯ
- ДІЯ ПОДАРУНКІВ СВОЇМ І ЧУЖИНЦЯМ

ЦІНА КАРТКИ — 10 центів.

12 карток, в мистецькій коверті:
1 дол., з пересилкою.ЦЕРКВАМ, — ШКОЛАМ,
— КНИГАРНЯМ —
ОПУСТ.

Замовляти по адресі:

Publishing "Krynycia"

P. O. BOX 175

217 West 18th Street

NEW YORK 14, New York

Друкуються картки:

Михайло МОРОЗ — НА СПАСА
Надія СОМКО — З КОЛЯДОЮ

Гв. КУЧМАК:

НА ШАСТЯ!

Надія СОМКО: ЯРМАРОК НА ЧЕРНІВЦІНИ

Гв. КУЧМАК:

ЖИВІВА

ше свято в історії нашої Української Православної Церкви, являю і свободі в заоканських землях — Країні Воли великого Вашингтона та в катакомбах тиранії і безбожництва на Рідній Землі. Сорок літ тому, як на Соборі в Києві у жовтні 1921 р. постає рідна, ні від кого незалежна Українська Автокефальна Православна Церква, якою була при князях і гетьманах, бо „на Київських Горах“ стояли ноги Апостола Андрія Первозванного, очі його Україну бачили, а уста благословляли... Після акту підняття Української Митрополії московському патріарху в 1866 р. за сто золотих дукатів і тридцяти сорока — собором, через 235 років наша прадідська Церква звільнилася від опіки російського Священного Синоду і створила на Соборі в стінах Катедрі св. Софії, чинном Олександрівській посади єпископів, на вимогу Рідної Церкви Єпископів, найбільш у історії Української Автокефальної Православної Церкви — до 30-ти єпископів. Це було велике духовне вогнище, що світило на всю Україну. Цей великий акт, омийний щедро кров'ю мучеників, писаний золотими літерами до Києва Буття Українського народу і стане золотим фундаментом історії УАПЦ, для грядучих поколінь. Голови всіх цих єпископів покривали територію вісими мучеництва, тільки не сподобав мене Господь цього вісця. Він приготував мені іншу землю: путь! З ласки Божої я опинився в заокеанських землях і суди переніс благословити УАПЦеркву з України та зберіг цю Церкву для України. Не легкий був цей єпископський шлях — він був більше тернистим, як квітчастим! Проте, ми зберегли свою національну святиню, а з нею зберегли й душу українського народу. Сьогодні по всіх церквах світу нашої послідної з Канадського Церквою лунають слова гарячої проповіді і богонахненні піснопієння. Соборний акт 1921 р. зостається в віках!"

Разом з Митрополитом Іоанном до Божого Престолу приступило Духовенство, що молилося за Владикою на Весіллях і служило Панахиду за мучеників. Богослуження проходило повільно й урочисто. Брат Володимир Полішук, що прибув на торжество з Нью-Йорку, відчитав „Апостол“. Після цього прозвучало друге слово Митрополита:

Після Богослуження протопресвітер, митрофорний протосейор о. Іван Савчук з Собором Духовенства відслужив Владичий Богослуження за Митрополита Іоанна „Многостіття“ Бортнянського наповнило церкву. А тоді настоятель парафії о. Михайло Куданович вніс подяку Митрополитові, що сорокалітній подвигом на ниві Христовій зберіг рідну Українську Автокефальну Православну Церкву для України у свободі вільній Америці. Настоятель висловив сердечну подяку всесвітнім отцям, хором, дияконів, Братству, Сестрицтву та всьому побожному народові, що взяв участь в торжестві, і закликав усіх на традиційну трапезу до парафійної зали!

Простора зала прикрашена святоточною. В глибині відкритої сцени — великий образ українського Мойсея — Митрополита Київського та всієї України Василя Липківського, написаний олійними фарбами. Внизу дати: 1921-1961. На стінах портрети великих синів України теж в „королевських“ рушниках. Довгі столи, вкриті білими скатертками, вигинаються від плодів земних. За них засіло до 400 гостей. Всюди квіти. За Митрополитим столом: Митрополит

лит і все духовенство, що брали участь в Богослуженні разом з пані — матками, як також почесні гості — видатні громадські і церковні діячі. Настоятель через мікрофон вітас Владико, духовенство, народ. За тостмайстра односторонньо обирають знаменитого діяча, публіциста і студента університету, брата Володимира Біласа. Хор, духовництво, вірні стоячи співають „Отче наш“. Владика благословить страву.

З привітаними виступили: брат Кирило Юрченко, голова Парафійної Ради св. Покрови у Філадельфії; Володимир Білий, тостмайстер; о. І. Савчук, протопресвітер і настоятель Катедрі св. Володимира у Філадельфії; о. Константин Даниленко — Данилевський, митрофорний протосейор, настоятель парафії св. Миколая в Алентані; о. Омельник, митрофорний протосейор, настоятель парафії Успіння Пресвятої Богородиці в Честері; о. протосейор Павло Фалько, настоятель парафії св. Юрія Переможця в Трентоні; о. Віталій Коваленко, протосейор Парафії св. Юрія в Майнерсвіллі; о. Юрій Кравець, кол. настоятель парафії св. Покрови в Арнольді; о. Микола Рибачук, протодиякон Собору ки. Володимира в Нью-Йорку, кол. полковник Армії УНР; проф. Іван Мірчук, представник Науково-інформаційної Служби при УСК у Філадельфії; п-ні Величко, представниця від Союзу Українок Америки у Філадельфії і п-ні Ольга Середка.

Далі тостмайстер Вол. Білий прочитав десятки привітань і телеграм, надісланих на адресу Митрополита Іоанна від духовенства, парафійних урядів, Братств, Сестрицтв, Шкіль Релігії і Українознавства, Педагогічних Рад, Батьківських Комітетів, організацій ОДУМ, різних сценічних, мистецьких об'єднань і груп у Пенсильванії і в ЗДА. Тут же тостмайстер прочитав подяку Причету і Парафійної Ради Свято-Покровської Церкви у Філадельфії, званням воїнам Армії Української Народної Республіки, що прилучилися до зведення знаменних дат і ювілейного торжества, а саме: Ввечерньому о. Іванові Теодоровичу — Капеланові Дивізії „Сірохупанив“, нині Митрополитові Іоанну, полковникові Армії УНР, нині протодияконів о. Мик. Рибачука, о. сотника Павла Фалькова, нині протосейора Дієцезії УАПЦ в ЗДА, сотникам: Дідківському, Д. Димаренкові, Странішкови, Сивистові, нині докторів прав, Швещеві, булаву Живаго; поручникам: Зосиму Дончукові, М. Суржикові, хорунжому Лисенкові, медсестрі Марії Вовк-Урбан, дружині генерала Андрія Вовка.

Внесено також подяку Сестрицтву Дни Марії з Честери, що численно прибуло на Храмове Свято та парафіанам — гостям з Майнерсвіллі — церкві св. Юрія та Алентану — церкві св. Миколая.

Після того Митрополит вголосив третє слово:

В ході спільної трапези відбулась мистецька частина: спів, танці, декламації. Для підготовки мистецької частини був обраний Святочний Комітет у складі: о. Мик. Кудановича — настоятеля Парафії, кулж. освітнього референта Ів. Лисенського, голови Церковного Хору інж. Ігора Правдока. Участь в імпресі взяло три покоління: найменше дошкільнята, учні Школи Релігії і Українознавства, Молодий ОДУМ та найстарші віком.

Імпресу закінчено спонтанним співом українського національного гімну „Ще не вмерла України“, тоді „Ісповіда-єті — деспота“.

В ході виконання програми — Митрополитові Іоаннові в дар від Свято-Покровської парафії найстарші парафіяни, бр. Кострицький, що має 94 роки, і сестра Черняхівська, що має 83 роки, на багаторічній пам'яті подарували Митрополиту іконостас — високомистецький твір, вирізаний на білому мармурі видатним українським скульптором Богданом Мухомом. До цього іконостасу багато видатних підписних листів, віршів та рясних і запашних квітів. Так достойно вшанувала Філадельфійська Христова Громада і вся Пенсильванія свого Первозарха осно-

Ю. Тамарський, фільмовий продуцент з Бразилії, відвідав „Свободу“

Инж. Ю. Тамарський (ліва) під час відвідин в „Свободі“. Справа — д-р Іван Ципко. Посередині — ред. Іван Кедрич.

Джерзі Сіті. — У вівторок 31 жовтня завітав до „Свободи“ інженер Юрій Тамарський, власник кіно-студії в Бразилії, для виробу кольорових мистецьких, документальних і наукових фільмів. Саме тепер кіно-студія Ю. Тамарського частинно вже виготовила, частинно виготовляє документальні фільми з офіційними бразильськими чинниками: 1) Три столиці: Сальвадор, Ріо де Женеїро і Бразилія, 2) Бразильські індійці і 3) Сан-Павло та водопад Ігдасу. Перший з цих фільмів закуплено вже для шкіль та інших виховних установ в ЗДА. Инж. Юрій Тамарський, колишній сотник Армії УНР і далі активний в організації колишніх членів Українського Вільного Козацтва, має фахову кінематографічну освіту і поважний практичний досвід за собою в Україні та різних інших країнах. Він був професором семінару кінематографії в Музично-мистецькій академії в Бразилії і тепер, діставши дозвіл на постійне перебування в ЗДА, викладає кінематографію в Українському Технічному Інституті. Він прийшов до „Свободи“ саме в товаристві директора УТІституту, д-ра Івана Ципка, кол. полк. Армії УНР.

Спорт

УСК НАБРАПАС СІЛІ

УСК, Нью-Йорк — Н. С. К.
Бруклін 4:2 (1:0)

Бруклін, 29 жовтня 1961. — До чергових мистецьких змагань Німечки — Американської футбольної Ліги проти твердої, швидкої і добре зіграної одиниці німців з Брукліну виступив Нью-Йорк в такому складі: Голуб, Карп, Гарвін, Бредлі, Карні, (Сенні), Е. Чижович, Мульков, Лі, В. Чижович, Пурдон, Грент. Ворота для УСК — стріляли: 36 хв. — В. Чижович з карного, 58 хв. — Грент, 86 хв. — Пурдон, 89 хв. — Пурдон. Глядачів 1,500. Суддя Ді Албіс добрий.

Ці змагання за точки проходили досить емоційно. Вже перші хвилини гри виявили, що сила обидвох суперників в їх оборонних лініях, супроти яких обидва напади виглядали безрадні. Перша половина велася зі змінами частям, при чому напад УСК-у мав труднощі пробитися крізь щільну трикутну оборону і шотпера Брукліну. В додатку й воротар німців, хоч і не мав багато стріль, виявив певність у виловлюванні м'ячів. Одинокий ворота першої півгри здобув В. Чижович з добре виконаного карного за руку оборонця при стрілі Пурдона на ворота.

Друга півгра принесла окремим наступів УСК-у і покращання гри нападів. В 58 хв. Грент добив м'яча по стрілі на ворота Чижовича і серед симпатиків росли надії на ще вищий вилід. Але мов у відповідь цим надіям Бруклін здобув двос воріт у 70 та 78 хвилинах, перші через незрозуміння між нашими помічниками, а другі з гострого стрілу з фальшом у підворотню замішанні. Напруження нерішеного виліду злізкувало у 86 хв. Пурдон, який стріляв притомно присленим воратареві треті ворота по відбитому заложником стрілі В. Чижовича. В одній із дальших подібних гризних акцій чотири хвилини пізніше, тобто в останній хвилині гри, необставлений Грент вік з м'ячем до рогу і відрізував подачу звіттам на голову дав зому Пурдонів здобути четверті ворота для УСК-у. УСК розпоряджас без сумніву добрим змаганням, серед яких важко вирізнити одних без кривди інших. Краще грали лінії поміч і оборони, але і в них траплялися похибки і неточні подачі. Голуб добрий, але вибігами створював складні ситуації, хоч один його вибіг сам-на-сам врятував ворота. Напад, це не змонтована це лінія зірок і добрих стрільців. До гарної і продуктивної

воположника Української Автокефальної Православної Церкви в Україні і продовжителя її на заокеанських землях.

о. К. Даниленко-Данилевський

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ДІСТАВ НАГОРОДУ НОБЕЛЯ

Београд. — Югославський письменник д-р Іво Андрич дістав нагороду Нобеля з літератури на цей рік, за „епічну силу, якою він охоплював теми й людські призначення, черпаючи їх з рідної історії“. 69-літній югославський письменник дістав нагороду Нобеля за цілість своєї літературної творчості, але найбільш відомо його повість „Міст над Дриною“ з 1945 року. Андрич є першим югославцем, що став лавреатом Нобеля, з якою пов'язана грошова нагорода 48,300 дол. Він дізнався про своє відзначення від журналістів.

48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550 New York City
NOVI PLATIVKI:
„Морічка“ (ч. 827) та „Стрийський Парк“ (ч. 828), найновіші пісні і танги сьогодення Львова. — Ціна по \$4.95

HAYES PAYS

POSTAGE BOTH WAYS FOR EASY SAVING BY MAIL

HAYES PAYS

33% Per Annum PAID QUARTERLY
Accounts Insured to \$10,000

OPEN YOUR ACCOUNT NOW

HAYES SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

955 Broad St., Newark 2, N. J.

MISCELLANEOUS

ALBERT MAIER, Inc.

PORK STORE

Найліпше впроваджене м'ясо і м'яси виробів.

Гуртовий і дрібний розпродаж.

1927 Washington Avenue

TRemont 8-8193 Bronx 57, N. Y.

SCHALLER & WEBER

"THE HOUSE of QUALITY"

1654 2nd Ave., New York

28-28 Steinway Ave., Astoria

56-34 Myrtle Ave., Ridgewood

310 Front St., Hempstead

41-06 Main St., Flushing, L. I.

WHITE EAGLE MARKETS

Meats & Provisions — Pork

Ковбаси відомої якості.

Крамничі м'яси.

628 5th Ave. — 4410 5th Ave.

Brooklyn.

664 Manhattan Ave., Green Pt.

66-35 Grand Ave., Maspeth, L.I.

Main Office: Tel: South 8-5711

WINSKI & SON

Відомі виробники всіх родів

М'ЯСНИХ І КРАМНИХ КОБА-СІ.

Досконалий товар, один з найкращих.

KARL WINSKI

Proprietor

636 5th Ave., B'klyn. 15, N. Y.

Tel.: HY 9-1976

FUNERAL HOME

Theodore WOLININ, Inc.

Директор

Похоронний Заведення

123 East 7th Street

NEW YORK, N. Y. (9)

Tel.: GR 5-1437

СОЛІДНА ОБСЛУГА.

ВІЛІЯМ КОВАЛЬЧУК

Погребник

Community Funeral Home

Air Conditioned

Замовляється похороном. Ціни доступні для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.

Обслуговування для всіх. Обслуговування для всіх.